

Nr 266.

Av herr Hjalmarson m. fl., om ökade anslag till civilförsvaret.

Under de två senaste budgetåren ha civilförsvarets anslagsäskanden blivit beskurna i en omfattning, som saknar motsvarighet inom andra försvarsområden. För budgetåret 1949/50 begärdes 58 milj. kronor, varav 18,4 beviljades. För det kommande budgetåret har 52,9 milj. kronor äskats av civilförsvarsstyrelsen; departementschefen upptager 15,8. Nedskärningarna ha främst drabbat dels kostnaderna för anordnande av allmänna skyddsrum, dels engångsanskaffningen av materiel och inköpen av brandmateriel. För engångsanskaffningen av materiel har departementschefen föreslagit 4,6 milj. kronor mot begärda 19 milj. kronor. För inköp av brandmateriel föreslås 0,5 milj. kronor mot begärda 3,6 milj. kronor.

Enligt vår uppfattning skulle civilförsvaret vara i behov av mycket betydande anslagsförstärkningar för att det skall bliva i stånd att fylla sina uppgifter. På grund av den anslagspolitik, som i flera år bedrivits beträffande detta försvarsområde, skulle emellertid de enligt vår mening nödvändiga anslagsförstärkningarna stiga till så stora belopp, att de måste påverka de avvägningsfrågor inom försvaret, vilka för närvarande äro under utredning.

Vi begränsa oss därför till att upptaga tre punkter, där förbättringar nu synas oundgängligen nödvändiga och vilka icke påverka en kommande avvägning i stort mellan investeringarna på olika försvarsområden.

En förbättring av tillgången på brandmateriel synes oss främst vara påkallad. För budgetåret 1948/49 beviljades endast 0,7 milj. kronor till inköp av sådan materiel och för innevarande budgetår intet anslag över huvud taget. Tillgången på brandmateriel är också alldeles otillräcklig. Civilförsvarsstyrelsen har nu begärt 1,028 milj. kronor för inköp av motorsprutor och 1,14 milj. kronor till snabbkopplingsrör och brandslang. Departementschefen föreslår 200 000 kronor till det förstnämnda ändamålet, vilket motsvarar 25 motorsprutor av de av civilförsvarsstyrelsen till anskaffning föreslagna ca 130. Beträffande det senare ändamålet föreslår departementschefen endast 300 000 kronor till inköp av snabbkopplingsrör med tillbehör.

Krigserfarenheterna — särskilt de från Tyskland — visa, att tillgången på effektiv brandmateriel har mycket stor betydelse för civilförsvarets möjligheter att rädda människoliv och materiella värden under ett nutida flygkrig med dess till panik och ödeläggelse syftande bombanfall, vilka ofta utföras med brandbomber. Förbättrad tillgång på denna materiel är även av stort värde i fredstid, då den kommer att öka effekten av det fredstida brandväsendet.

För att kunna nödtorftigt uppehålla effektiviteten inom civilförsvarets svaga fältorganisation har civilförsvarsstyrelsen begärt en höjning av anslaget till tillfällig personal från 550 000 till 900 000 kronor. En förstärkning av civilförsvarets administration i botteninstansen torde snart komma att visa sig erforderlig; de av staten till förfogande ställda medlen motsvara endast 60 procent av vad som anvisats av kommunerna under den tid dessa svarade för ifrågavarande kostnader. Tills vidare och i avvaktan på en sådan förstärkning torde den begärda anslagshöjningen vara nödvändig för att undvika att verksamheten i civilförsvarets botteninstans bryter samman.

Civilförsvarsstyrelsen har även föreslagit vissa ändringar i styrelsens organisation liksom vissa personalförstärkningar. På sistnämnda punkt äro två behov anmälda, vilka icke synas tåla uppskov.

En förste byråinspektörsbefattning i lönegraden Ce 29 har sålunda föreslagits skola inrättas för handhavande av sjukvårdsfrågorna. Civilförsvarsstyrelsen framhåller i sina petita, att den deltidsanställda civilförsvärsöverläkare, som nu finnes och som erhåller ett arvode av 6 000 kronor årligen, mest fått en uppgift av rådgivande och samordnande natur. Inrättande av den föreslagna befattningen skulle möjliggöra, att den organisatoriska utformningen av civilförsvarets sjukvårdstjänst och därmed sammanhängande personal- och materielfrågor skulle komma under behandling på sådant sätt, att erfarenheterna från utvecklingen under det senaste världskriget kunde tillgodogöras. Detta har ännu icke kunnat ske annat än i ringa omfattning.

Vidare har föreslagits inrättande av en förste byråingenjörstjänst i lönegrad Ce 29, avsedd för handläggning av gasskyddsärenden och ärenden angående den tekniska tjänsten. Civilförsvarsstyrelsen betecknar det som »en markant svaghet i civilförsvarets beredskap», att »utvecklingen på gasskyddets område, som markeras av nya stridsgaser, radioaktiva stridsmedel och andra nya former av kemisk krigföring, ej har hunnit sätta spår i gasskyddstjänstens organisation och utveckling». Detta läge har uppkommit genom att ingen befattningshavare hittills kunnat avdelas för dessa frågor.

Det synes oss som om dessa befattningar ovillkorligen borde inrättas snarast möjligt. Men den betydelse, som civilförsvarets sjukvårdstjänst och gasskyddstjänst ha, är det ett orimligt förhållande, att civilförsvarets centrala myndighet ej skall ha tillgång till kvalificerade befattningshavare för vart och ett av dessa områden.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställa vi,

att riksdagen måtte till civilförsvaret anvisa utöver vad av Kungl. Maj:t föreslagits

dels ett anslag av 1 670 000 kronor för inköp av brandmateriel,

dels till Civilförsvarsområdenas administration: Avlöningar ett anslag av 350 000 kronor för tillfällig personal,

Motioner i Andra kammaren, nr 266.

dels ock till Civilförsvartsstyrelsen: Avlöningar ett anslag av 29 616 kronor att fördelas på en förste byråinspektör och en förste byråingenjörsbefattning.

Stockholm den 26 januari 1950.

Martin Skoglund.

Folke Kyling.

Elis Håstad.

Erik Hagberg
i Malmö.

Jarl Hjalmarson.

Torgil v. Seth.

Ernst V. Staxäng.